

Aktivnosti terorista već desetljećima opterećuju svakodnevnicu i živote ljudi na svim kontinentima. Teroristi napadaju ljude čije navike prepoznamo kao svoje. Svaki teroristički napad je napad na ljude koji svakog radnog jutra odlaze na posao i sudjeluju u svakodnevnom preživljavanju. To je napad na svakoga tko želi otići u kino, ručati u restoranu ili putovati kako bi posjetio prijatelja ili obavio posao. A onda netko s drugim navikama, drukčijeg odgoja ili drukčijih ciljeva odluči sve to okončati.

Sve do 20. stoljeća ratove su vodile vojske, dok su civili osjećali kasnije posljedice pobjede ili poraza svoje vojske. Robovima i kmetovima više-manje je bilo svejedno tko ih tlači i grbači, no s pojavom nacionalnih država u 19. stoljeću novostvorena radnička klasa uključila se u svađe svojih gospodara. Ipak, još uvijek su rat vodile vojske, naoružani ljudi koji su oblačenjem uniforme jedne strane pristali da ubiju ili budu ubijeni oružjem uniformiranih vojnika druge strane. Tek s Drugim svjetskim ratom civili postaju žrtvom na koju protivnička strana udara kako bi oslabila protivnika.

Ratovi vođeni od sredine prošlog stoljeća definitivno su civile označili kao prve mete potencijalnih udara. U tome je bit napada terorista. Napadom na civile, koji napad ne očekuju ili se ne znaju braniti, oni unose nesigurnost i strah u naše živote. Zamislite da ste sjeli u avion (autobus ili tramvaj), počeli čitati novine ili ste došli na posao, popili kavu, započeli radni dan, a tada netko odluči da je vaš život bezvrijedan i da ga treba uništiti samo da bi se učinila šteta ili prenijela poruka vladi države u kojoj živite da su oni koji vam uzimaju život jači, važniji i vredniji od vas. Biste li pristali na tu mogućnost bez otpora?

Strah od terorističkog napada tjera nas da vršimo pritisak na političare da izdavaju više za našu sigurnost. Budući da se proračuni pune iz poreza koji plaćamo, jačanjem obrane slabimo druge društvene aktivnosti koje se financiraju iz proračuna. Preraspodjelom sredstava iz jednog segmenta u drugi teroristi postižu jedan od ciljeva, budući da zaposlenici iz sektora kojem se „oduzima“ novac postaju nezadovoljni i bune se protiv vlasti. A upravo na to teroristi računaju. Slabljenjem ekonomske snage društva čije pojedince napadaju vjeruju da mogu nametnuti svoju političku moć.

Terorizam je nasilje protiv određene populacije (stanovnika određene države ili područja) zbog političkog ili ekonomskog cilja koji se zasniva na političkim, društvenim, ekonomskim ili ideološkim razlikama, koji može biti emotivno potaknut strahom, mržnjom ili pohlepom. Riječ teror¹ nalazi svoje korijene u Francuskoj revoluciji, kada je revolucionarna vlada bila otvoreno angažirana u brutalnom zatiranju prethodnog režima, njegovih pristaša i protiv svih koji nisu otvoreno podržavali novi poredak.

Osnovni cilj terorizma je strah i nesigurnost pojedinca. Označava vladavinu terorom (strahom) nad zastrašenim ljudima sustavnom uporabom fizičkog i psihičkog nasilja. Provodeći svoje metode, teroristi utječu na svjesne i nesvjesne psihičke procese

¹ terrere (latin) – plašiti

u ljudima, odnosno utječu na njihovo ponašanje, oblikujući nove vrijednosti kojima utječu na ponašanje društva u cjelini.

Ponekad za ostvarenje cilja jedne terorističke akcije (straha u određenoj zajednici) nisu potrebne brojčano jake snage niti velika materijalna sredstva. S količinom dodanih snaga i uložnim sredstvima raste granica područja koje zahvaća teroristički akt. Pridoda li se tome još i nepredvidljivost konačnog cilja terorista, granice straha se šire do globalnih razmjera. U takvim akcijama nema nevinih žrtava i nema sigurnih, pa tako svatko može postati naredna žrtva. Svaki teroristički akt, koliko god bio proglašen političkim, u biti je srednjovjekovni hajdučki prepad na karavanu, odnosno najobičniji napad na ekonomsku sigurnost pojedinih tvrtki, društva u kojem posluju i pojedinaца koji u njima rade.

Teroristi nisu luđaci, ali nisu niti obični grabežljivci. Njihova djelovanja su isključiva i – ako netko prihvati njihovu logiku razmišljanja – često zvuče vrlo razumno. Oni izjavljuju da djeluju za opće dobro i najčešće brane prava pojedinca od vlasti "velike, birokratizirane i neljudske" domaće ili strane vlade, stvarajući okvir za poticanje revolucije, te ostvarivanje nadmoći jedne rase, jedne nacije ili jedne vjere.

Za ovu knjigu nije važno koje su vjere, rase ili nacije teroristi. Bitno je utvrditi da oni gaze zakone druge države, da gaze i postulate vjere u koju se zaklinju (koliko je poznato, sve glavne svjetske vjere govore o ljubavi, vjeri u čovjeka i strahu od Božje kazne), sve u nakani da ostvare svoje ciljeve koje se svode na vlast, novac i moć. I to poštujući samo jedno pravilo: snagu.

Navedeni ciljevi nisu svojstveni samo teroristima. To su ciljevi (vlast, novac i moć) kojima potpuno ili djelomično težimo svi. Samo je pitanje hoćemo li do toga doći poštujući pravila igre (zakone) ili nasiljem. Pitanje je hoćemo li uspjeh graditi na svojim sposobnostim ili na sili, gaženjem drugih ljudi, te koliko će taj uspjeh trajati. Zato svatko tko smatra da vas može ugroziti samo zato jer je fizički jači od vas, jer je na boljem političkom položaju ili ima dobre veze i brojne rođake, odgovara opisu terorista.

Trajanje uspjeha je najbitnija stvar. Je li uspjeh pogaziti prava svojih sugrađana, malverzacijama im uzeti novac, a onda za par godina završiti na sudu i u zatvoru? I vi možete ući u banku, iskoristiti trenutak nepažnje stražara, poleći desetak ljudi na pod, zato jer ste u tom trenutku jači, imate oružje, pa vas se ljudi boje. Imat ćete u ruci brdo novca desetak minuta ili tri dana ili tri mjeseca, a što onda? Uspjeh će nestati onog trena kada vas policija uhiti, sud osudi na kaznu zatvora, a možda i poginete tijekom policijske akcije. I to je uspjeh?

O ovome puno više mogu pričati psiholozi, policajci i suci. Ono što nas zanima je kako zaštititi svijet u kojem se krećemo (u kojem su naše obitelji, krug prijatelja i rođaka, te kolega na poslu i poslovnih partnera) od grabežljivaca, koji svojim ponašanjem ugrožavaju sigurnost tog svijeta.